

మహానారాయణోపనిషత్

ఓం స॒హ నా॑వ॒తు | స॒హ నా॑ భు॒నక్తు | స॒హ ప్రి॑ర్యం క॒రవా॑వహా | తే॒జస్వి॑ నా॒వభీ॑తమస్తు॒ మా
వి॒ద్విషా॑వహే॒ || ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః॑ ||

ప్రథమోఽనువాకః | అంభస్యపారే

అం॒భస్య॑పారే భు॒వన॑స్య మధ్యే నా॒కస్య॑ పృ॒ష్ఠే మ॒హతా॑ మహి॒యాన్ |

శు॒క్రేణ॑ జ్యోతి॒గ్ంషి స॒మను॑ప్రవిష్టః ప్ర॒జాప॑తిశ్చరతి గర్భే అ॒న్తః || 1 ||

యస్మి॑న్నిదగ్ం స॒ం చ॒ వి చైతి॑ సర్వం యస్మి॑న్ దే॒వా అ॒భి విశ్వే॑ నిషే॒దుః |

తదే॒వ భూ॑తం తదు భవ్య॒మా ఇ॒దం తద॑క్షరే ప॒రమే॑ వ్యోమన్ || 2 ||

యేనా॑వృ॒తం ఖం చ॒ ది॒వం మ॒హిం చ॒ యేనా॑ది॒త్యస్త॑పతి తే॒జసా॑ భ్రా॒జసా॑ చ |

యమ॑న్తః స॒ముద్రే॑ క॒వయో॑ వయన్తి యద॑క్షరే ప॒రమే॑ ప్ర॒జాః || 3 ||

యతః॑ ప్ర॒సూతా॑ జగ॒తః ప్ర॒సూతీ॑ తోయేన జీ॒వాన్ వ్యచ॑సర్జ భూ॒మ్యామ్ |

యదో॑షభీ॒భిః పు॒రుషా॑న్ ప॒శూగ్శ్చ॑ వి॒వేశ॑ భూతాని చరాచరా॑ణి || 4 ||

అతః॑ ప॒రం నా॑న్యదణీయసగ్ం హి పరా॑త్ప॒రం యన్మహా॑తా మహా॒న్తమ్ |

యదే॑కమ॒వ్యక్త॑మనన్తరూపం విశ్వం పు॒రాణం తమ॑సః ప॒రస్తాత్ || 5 ||

తదే॒వర్తం॑ తదు॒ స॒త్యమా॑ను॒స్తదే॒వ బ్ర॒హ్మ ప॒రమం॑ క॒వినా॑మ్ ।

ఇ॒ష్టాపూ॒ర్తం బ॒హుధా॑ జా॒తం జా॑యమా॒నం వి॒శ్వం బ॒భర్తి॑ భువ॒నస్త్వ నా॑భః ॥ 6 ॥

తదే॒వాగ్ని॒స్తుద్వో॒యస్త॒త్యార్క॒స్తుదు॒ చ॒న్ద్రమాః॑ ।

తదే॒వ శు॒క్రమ॒మృతం॑ తద్భ॒హ్మ తదా॑పః స ప్ర॒జాప॑తిః ॥ 7 ॥

సర్వే॑ ని॒మేషా॑ జ॒జ్ఞిరే॑ వి॒ద్యుతః॑ పు॒రుషా॑ద॒భి ।

క॒లా ము॒హూర్తాః కా॒ష్ఠాశ్చో॒రాశ్చ స॒ర్వశః॑ ॥ 8 ॥

అ॒ర్థమా॒సా మా॒సా ఋ॒తవః॑ సం॒వత్స॑రశ్చ క॒ల్పనా॑మ్ ।

స ఆ॑పః ప్ర॒దుఘే॑ ఉ॒భే ఇ॒మే అ॒న్తరి॑క్ష॒మథో॒ సు॒వః ॥ 9 ॥

వై॒నమూ॒ర్ధ్వం న తి॒ర్యగ్చ॒న మ॒ధ్యే ప॒రిజ॑గ్ర॒భత్ ।

న తస్యే॑శే॒ కశ్చ॑న తస్య నామ మ॒హద్య॑శః ॥ 10 ॥

న స॒ందృ॑శే తి॒ష్ఠతి॑ రూ॒పమ॒స్త్వ న చ॑క్షు॒షా ప॒శ్యతి॑ కశ్చ॒వైనమ్॑ ॥

హృ॒దా మ॒నీషా॑ మ॒నసా॒భిక్తా॑ య ఏ॒నం వి॒దుర॑మృతా॒న్తై భ॑వ॒న్తి ॥ 11 ॥

అ॒ధ్యః సంభూ॑తో హిర॒ణ్యగ॒ర్భ ఇ॒త్యష్టా॑ ॥

ఏ॒ష హి దే॒వః ప్ర॒విశో॑ఽను స॒ర్వః పూ॒ర్వో హి జా॒తః స ఉ॒గర్భే॑ అ॒న్తః ।

స వి॒జాయ॑మా॒నః స జ॒నిష్య॑మా॒ణః ప్ర॒త్యఙ్ము॒ఖాన్తి॑ష్ఠతి వి॒శ్వతో॑ము॒ఖః ॥ 12 ॥

వి॒శ్వత॑శ్చక్షు॒రుత వి॒శ్వతో॑ ము॒ఖో వి॒శ్వతో॑ హస్త ఉ॒త వి॒శ్వత॑స్పాత్ ।

సం బా॒హుభ్యాం॑ నమ॒తి సం పత॑త్తైర్ద్యౌ॒వపృ॒థివీ॑ జ॒నయన్॑ దే॒వ ఏకః॑ ॥ 13 ॥

వే॒నస్తత్ ప॒శ్యన్విశ్వా॑ భువ॒నాని॑ వి॒ద్వాన్ యత్ర॑ వి॒శ్వం భ॑వ॒త్యేక॑నీ॒ళమ్ ।

యస్మి॑న్ని॒దగ్ంసం॑ చ వి చై॒కగ్ంస॑ ఓ॒తః ప్రోత॑శ్చ వి॒భుః ప్ర॒జాసు॑ ॥ 14 ॥

ప్ర తన్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గర్భర్వో నామ నిహితం గుహాసు ।

త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాసత్ ॥15॥

స నో బద్ధుర్ద్భుతా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా ।

యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యఙ్భైరయన్త ॥16॥

పరి ద్యౌవౌపృథివీ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి విశ్వాః పరి సువః ।

ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్తదభవత్ ప్రజాసు ॥17॥

పరిత్య లోకాన్ పరిత్య భూతాని పరిత్య సర్వాః ప్రవిశో విశశ్చ ।

ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనోఽఽత్మానమభిసంబభూవ ॥18॥

సదస్సతిమద్భుతం ప్రియమిష్టస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్ ॥19॥

ఉద్దిప్యస్వ జాతవేదోఽప్రఘ్నున్నిర్ఋతిం మమ ।

పశూగశ్చ మహ్యమావహా జీవనం చ విశోవిశ ॥20॥

మా నో హిగంసీజ్ఞాతవేదో గామశ్చం పురుషం జగత్ ।

అబ్రుదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥21॥

గాయత్రీమంత్రాః

పు॒రు॒ష॒స్య॑ వి॒ద్మ॑ స॒హస్రా॑క్ష॒స్య॑ మ॒హాదే॑వ॒స్య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥22॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హాదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ రుద్రః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥23॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వక్ర॒తు॒ణ్ణాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ద॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥24॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే చక్ర॒తు॒ణ్ణాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ న॒న్తిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥25॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే మ॒హానై॑నా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నః॑ షణ్ముఖః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥26॥

తత్పు॑రు॒షాయ॑ వి॒ద్మ॑హే సు॒వర్ణ॑ప॒క్షాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ గరుడః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥27॥

వే॒దా॒త్మనా॑య॒ వి॒ద్మ॑హే హిర॒ణ్యగ॒ర్భాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ బ్ర॒హ్మ ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥28॥

నా॒రా॒య॒ణాయ॑ వి॒ద్మ॑హే వా॒సుదే॑వా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ విష్ణుః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥29॥

వ॒శ్ర॒న॒భాయ॑ వి॒ద్మ॑హే తీ॒క్ష్ణద॒గ్ధౌ॒ష్ట్రాయ॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ నారసి॒గం॒ధాః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥30॥

భా॒స్కరా॑య॒ వి॒ద్మ॑హే మ॒హద్వ॑యి॒తక్ర॑యా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ ఆదిత్యః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥31॥

వై॒శ్వా॒నరా॑య॒ వి॒ద్మ॑హే లా॒లీలా॑యా॒య॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ అగ్నిః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥32॥

కా॒త్యాయ॑నా॒య॑ వి॒ద్మ॑హే కన్యకు॒మారి॑ భీమ॒హి॑ । తన్నో॑ దుర్గః ప్ర॒చోద॑యాత్ ॥33॥

దూర్వాసూక్తమ్

స॒హ॒స్ర॒పర॒మా దే॒వీ శత॑మూ॒లా శతా॑ఙ్కు॒రా ।

సర్వ॑గం హ॒రతు॑ మే పాపం దూర్వా॑ దుఃస్వప్ననాశ॑నీ ॥34 ॥

కా॒ణ్డోత్కా॒ణ్డోత్ పు॒రోహ॑స్తీ ప॒రుషః ప॒రుషః ప॒రి ।

ఏ॒వా నో దూర్వే॑ ప్రత॒ను స॒హస్రే॑ణ శతే॑న చ ॥35 ॥

యా శతే॑న ప్రత॒నోషి॑ స॒హస్రే॑ణ వి॒రోహ॑సి । తస్మా॑ద్దే దేవీ॒ష్టకే॑ వి॒ధేమ॑ హ॒విషా॑ వ॒యమ్ ॥36 ॥

అ॒శ్వక్రా॒న్తే రథ॑క్రా॒న్తే వి॒ష్ణుక్రా॒న్తే వ॒సుధ్ధ॑రా । శిరసా॑ ధోరయి॒ష్యామి॑ రక్ష॒స్వ మాం పదే॑ పదే॑ ॥37 ॥

మృత్తికాసూక్తమ్

భూమి॑ర్ధేను॒ర్ధరణీ॑ లోక॒ధారిణీ॑ । ఉ॒ద్భుతా॑ఽసి వ॒రాహే॑ణ కృ॒ష్ణేన॑ శత॒బ్రాహ్మ॑నా ॥38 ॥

మృ॒త్తికే హ॑న మే పాపం య॒న్మయా॑ దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృ॒త్తికే బ్ర॒హ్మద॑త్తాఽసి కా॒శ్యపే॑నాభిమన్రితా ।

మృ॒త్తికే దే॒హి మే పు॒ష్టిం త్వయి॑ సర్వం ప్రతి॒ష్ఠితమ్ ॥39 ॥

మృ॒త్తికే ప్రతి॑ష్ఠితే సర్వం త॒న్నే నిర్ణు॑ద మృత్తికే ।

తయా హ॒తేన॑ పాపేన గ॒చ్ఛామి॑ పర॒మాం గతి॑మ్ ॥40 ॥

శత్రుజయమంత్రాః

యత ఇ॒న్ద్ర భయా॑మహే తతో నో అ॒భయం॑ కృ॒ణి ।

మ॒ఘవ॑ఙ్కగ్ని తవ తన్న ఊ॒తయే॑ వి॒ద్విషో॑ వి॒మృధో॑ జహి ॥41 ॥

స్వ॒స్తిదా॑ విశస్పతి॒ర్వత్ర॑హ వి॒మృధో॑వశీ । వృ॒షేన్ద్రః పు॒ర ఏతు॑ నః స్వ॒స్తిదా॑ అ॒భయ॑ఙ్కరః ॥42 ॥

స్వ॒స్తి న ఇ॒న్ద్రో వృ॒ద్ధశ్ర॑వాః స్వ॒స్తి నః పూ॒షా విశ్వ॑వేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్ఘ్యో అలిప్తనైమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ||43 ||

||
ఆపాన్తమన్వస్త్వపలప్రభర్క్సా ధునిః శిమివాఞ్ఞరుమాగ్ంఋజీషి ।

సోమో విశ్వోన్యతసావనోని నార్వాగిన్ద్రం ప్రతిమానోనిదేభుః ||44 ||

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురుచో వేన ఆవః ।

స ఋద్నియా ఉపమా అస్య విష్టాః సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ||45 ||

స్యోనో పృథివి భవో నృక్షరో నివేశనీ । యచ్ఛానః శర్మ సప్రథాః ||46 ||

గంధద్వారం దురోధర్షిషాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।

ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ||47 ||

||
శ్రీర్గే భజతు అలక్ష్మీర్గే నశ్యతు । విష్ణుముఖా వై

దేవాశ్చన్దోభిరిమాల్లోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ ।

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ||48 ||

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హన్తు పాషానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ||49 ||

సోమానగ్గ్ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సతే । కక్షివన్తం య ఔశిజమ్ ।

శరీరం యజ్ఞశమలం కుసిదం తస్మిన్భీదతు యోఽస్మాద్ద్వేష్టి ||50 ||

చరణం పవిత్రం వితతం పుర్రాణం యేన పూతస్తరతి దుష్ప్రతాని ।

తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాషానమరాతిం తరేమ ||51 ||

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భ్యః సోమం పిబ వృత్రహఞ్శ్చర విద్వాన్ ।

జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాధోభయం కృణుహి విశ్వతోనః ||52 ||

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మితౌస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం

ద్విష్ణుః ||53 ||

ఆపో హిష్ఠా మయోభువన్తా న ఊర్జే దధాతన | మహేరణాయ చక్షసే |

యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః | ఉశతీరివ మాతరః |

తస్మా అరణ్యమామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ | ఆపో జనయథా చ నః ||54 ||

అఘమర్షణసూక్తమ్

హిరణ్యశృంగం వరుణం ప్రపథ్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః |

యన్మయా భుక్తమసాధానాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ||55 ||

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ |

తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ||56 ||

నమోఽగ్నయేఽపృమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽధ్యుః ||57 ||

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ||58 ||

అత్యాశనాదతీపానాద్యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ |

తన్నో వరుణో రాజా పాణినోహ్యవమర్శతు ||59 ||

సోఽహమపాపా విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః |

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్భూషాసలోకతామ్ ||60 ||

యశ్చాపు వరుణస్య పునాత్వఘమర్షణః ||61 ||

ఇమం మే గణే యమునే సరస్వతి శుతుర్ని స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా |

అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్హికియే శృణుహ్య సుషామయా ||62 ||

ఋ॒తం॑ చ॒ స॒త్యం॑ చా॒భేద్ధో॒త్త॒ప॒సోఽధ్య॑జాయత ।

తతో॑ రా॒త్రిర॑జాయత॒ తత॑స్స॒ముద్రో॑ అ॒ర్ణవః॑ ॥63॥

స॒ముద్రో॑ ద॒ర్శ్ణవా॑ద॒భి సం॑వ॒ధ్యరో॑ అ॒జాయ॑త । అ॒హో॒రా॒త్రాణి॑ వి॒దధ॑ద్వి॒శ్వస్య॑ మి॒షతో॑ వ॒శే ॥64॥

సూ॒ర్యోచ॑న్త॒మసో॑ ధా॒తా యథా॑ప్రూ॒ర్వమ॑కల్పయత్ ।

వి॒వం చ॑ పృ॒థివీం॑ చా॒న్తరి॑క్ష॒మథో॑ సు॒వః ॥65॥

య॒త్యృ॒భి॒వ్యాగ్ం॑ ర॒జస్స॒మాన్తరి॑క్షే॒ విరో॑ద॒సి । ఇ॒మాగ్ స్తదా॑పో వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః ॥

పు॒నన్తు॑ వ॒సవః॑ పు॒నాతు॑ వరు॒ణః పు॒నాత్వ॑ఘ॒మర్ష॑ణః । ఏ॒ష భూ॑తస్య మ॒ధ్యే భు॑వనస్య గో॒ష్ఠా ॥

ఏ॒ష పు॒ణ్యకృ॑తాం లో॒కానై॑ష మృ॒త్యోర్ హి॑ర॒ణ్మయమ్॑ ।

ద్యౌ॒వాపృ॑థి॒వ్యోర్హి॑ర॒ణ్మయగ్ం॑ సగ్గ్ శ్రీ॒తగ్ం॑ సు॒వః । స న॒స్సువ॑స్సగ్ంశి॒శాభి॑ ॥66॥

ఆర్ధం॑ జ్వ॒లతి॑జ్యోతి॒రహ॑మస్మి । జ్యోతి॒ర్జ్వల॑తి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । యో॒ఽహమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి ।

అ॒హమ॑స్మి బ్ర॒హ్మహ॑మస్మి । అ॒హమే॑వా॒హం మాం॑ జ॒హోమి॑ స్వా॒హా ॥67॥

అ॒కార్య॑కార్యవక్తి॒ర్ణి ధై॒వో భూ॑ణహో గురు॒తల్ప॑గః ।

వరు॑ణోఽపా॒మఘ॑మర్షణస్త॒స్మాత్ పా॒పాత్ప్ర॑ము॒చ్ఛతే॑ ॥68॥

ర॒జోభూ॑మి॒ష్టమాగ్ం॑రోద॒యస్వ॑ ప్ర॒వద॑న్తి భీ॒రౌః ॥69॥

ఆ॒క్రా॒న్ధము॑ద్రః ప్ర॒థమే॑ వి॒ధర్మ॑జ్ఞానయన్ప్ర॒జా భు॑వనస్య రా॒జా ॥

వృ॒షా ప॒విత్రే॑ అ॒భిసా॑నో అ॒వ్యే బృ॒హథ్సో॑మో వా॒వృథే॑ సు॒వన॑ ఇ॒న్ధుః ॥70॥

2. దుర్గాసూక్తమ్

ఓం జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీయతో నిదహతి వేదః ।

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేష సిద్ధం దురితాఽత్యగ్నిః ॥1

తామగ్నివర్ణం తపసా జ్వలంతిం వైరోచనం కర్ణఘరేషు జష్ణామ్ ।

దుర్గాం దేవీగం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥2

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ధ్యుర్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా ।

పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవ తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥3

విశ్వోని నో దుర్గహ జాతవేదః సిద్ధున్న నావా దురితాఽతిపర్షి ।

అగ్నే అత్రివన్దనసా గృణాన్ఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥4

ప్రతనాజితగ్ం సహమానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాధ్వధస్థాత్ ॥

స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా జ్ఞామద్దేవో అతి దురితాఽత్యగ్నిః ॥5

ప్రత్నాషి కమిడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్ఛ హోతా నవ్యశ్చ సఖి ।

స్వాఞ్ఞాఽగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్సభ్యం చ సౌభగమాయజస్వ ॥6

గోభిర్ఘృష్టమయుజో నిషిక్తవేస్త్ర విష్ణోరనుసంచరేమ ।

నాకస్య ప్రప్థమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥7

(ఓం కాత్యాయనాయ విద్మహే కన్యకుమారి భీమహి । తన్నో దుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥)

3 | వ్యాహృతి — హోమమంత్రాః

భూ॑ర॒న్న॒మ॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ఽన్నం॒ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నం॑ చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒న్నమో॑మ్ || 1 ||

4 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ పృ॒థి॒వ్యై॑ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ఽన్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ స్వా॒హా॑
సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ ది॒వే॑ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ ది॒గ్భ్య॑స్సా॒హా॑
న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర॒గ్న ఓ॑మ్ || 1 ||

5 |

భూ॑ర॒గ్న॒యే॑ చ॒ పృ॒థి॒వ్యై॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భు॒వో॑ వా॒యవే॑ చ॒న్త॒రి॒జ్ఞాయ॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒
స్వా॒హా॑ సు॒వ॒రా॒దిత్యా॑య॒ చ॒ ది॒వే॑ చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒శ్చ॒న్ద్ర॒మ॒సే॑ చ॒ నక్ష॑త్రే॒భ్య॑శ్చ
ది॒గ్భ్య॑శ్చ॒ మ॒హా॒తే॑ చ॒ స్వా॒హా॑ న॒మో॑ దే॒వే॒భ్య॑స్సు॒ధా పి॒తృ॑భ్యో॒ భూ॒ర్భు॒వస్సు॒వ॒ర్గ॒హరో॑మ్ || 1 ||

6 | జ్ఞానప్రాప్త్యర్థా — హోమమంత్రాః

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒న॒సే॑ స్వా॒హా॑ | పా॒హి నో॑ వి॒శ్వ॒వే॒ద॒సే॑ స్వా॒హా॑ | య॒జ్ఞం॑ పా॒హి వి॒భా॒వ॒సో॑ స్వా॒హా॑ |
స॒ర్వం॑ పా॒హి శత॑క్ర॒తో స్వా॒హా॑ || 1 ||

7 |

పా॒హి నో॑ అ॒గ్న ఏ॒కయా॑ | పా॒హ్యు॒త ద్వి॒తీ॒యయా॑ | పా॒హ్యార్థం॑ త్రి॒తీ॒యయా॑ |
పా॒హి గీ॒ర్భి॒శ్చ॒త్రస్య॑ భి॒ర్వ॒సో స్వా॒హా॑ || 1 ||

8 | వేదావిస్మరణాయ జపమంత్రాః

యశ్చన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్చన్దోభ్యశ్చన్దాగ్న్యావివేశ | సచాగ్ంశిక్యః పురో
వాచోపనిషదిన్ద్రోజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో దేవేభ్యస్సుధా పితృభ్యో
భూర్భువస్సువశ్చన్ద ఓమ్ || 1 ||

9 |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అష్టైరోకరణం ధారయితా భూయాన్తం
కర్ణయోశ్చృతం మా చోఽఙ్గం మమాముష్మ ఓమ్ || 1 ||

10 | తపః ప్రశంసా

ఋతం తపస్సత్యం తపశ్చృతం తపశ్శాన్తం తపో దమస్తపశ్శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో
భూర్భువస్సువర్షశ్చైతదుపాప్యైతత్తపః || 1 ||

11 | విహితాచరణప్రశంసా నిషిద్ధాచరణనిందా చ

యథా వృక్షస్య సంపుష్పితస్య దూరాద్గన్ధో వాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణో దూరాద్గన్ధో
వాతి యథాఽసిధారాం కర్తృఽవహితమవక్రామే యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం
పతిష్యామి త్వేవమమృతాదత్సానం జగుప్సేత్ || 1 ||

12 | దహరవిద్యా

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తాః |
తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || 1 ||
సప్త ప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాద్భువోఽస్మిన్మిథః సప్త జిహ్వాః |
సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాస్సప్త సప్త || 2 ||

త్రి॒ధో॑ బ॒ద్ధో॑ వృ॒ష్ణభో॑ రో॒రపీ॑తి మ॒హా దే॒వో మ॒ర్త్యుగ్ం॑ ఆ॒వివే॑శ ॥10॥

త్రి॑ధా॒ హి॒తం ప॒ణి॒భిర్గు॒హ్యమా॒నం గ॒వి దే॒వాసా॑ ఘృ॒తమ॑న్వవి॒ద్ధన్ ।

ఇ॒న్ద్ర వి॒క్ర॒గ్ం సూ॒ర్య వి॒కం జ॒జా॒న వే॒నాదే॑కగ్ స్వ॒ధయా॑ ని॒ష్ఠత॑క్షుః ॥11॥

॥
యో దే॒వానాం॑ ప్ర॒థమం॑ పు॒రస్తా॑భ్యశ్చో॒భియో॑ రు॒ద్రో మ॒హర్షిః॑ ।

హి॒రణ్మ॒గధ్ధం॑ ప॒శ్యత॑ జాయ॒మాన॒గ్ం స నో॑ దే॒వశ్చ॒భయా॑స్సృ॒త్యా సం॑యు॒నక్తు ॥12॥

యస్మా॑త్ప॒రం నా॑ప॒రమ॑స్తి కి॒చ్ఛద్దృ॒ష్టాన్నా॒నోనో॑యో న జ్యో॒యోఽస్తి॑ క॒శ్చిత్ ।

వృ॒క్ష ఇ॒వ పృ॒థ్వా బి॒వి తి॒ష్ఠత్యే॑క॒స్తేనై॒దం పూ॒ర్ణం పు॒రుషే॑ణ స॒ర్వమ్ ॥13॥

న క॒ర్మణా॑ న ప్ర॒జయా॑ ధ॒నేన॑ త్యా॒గేనై॒కే అమృ॑త॒త్వమా॑న॒శుః ।

ప॒రేణ॑ నా॒కం ని॒హితం॑ గు॒హయాం॑ వి॒భ్రాజ॑దే తద్య॒తయో॑ వి॒శన్తి ॥14॥

వే॒దాన్త॑వి॒జ్ఞాన॑సుని॒శ్చితా॑ర్థా॒స్సంన్యా॑స॒యోగా॑ద్య॒తయ॑శ్చు॒ద్ధస॑త్త్వైః ।

తే బ్ర॒హ్మలో॑కేతు ప॒రాన్త॑కాలే ప॒రామృ॑తాత్ప॒రిమ॑చ్ఛన్తి స॒ర్వే ॥15॥

ద॒హ్రాం వి॒పాపం॑ ప॒రమే॑ఽశ్శ॒భూతం॑ యత్ప॒ణ్ణలి॒కం పు॒రమ॑ధ్యస॒గ్ధమ్ ।

తత్రా॑పి ద॒హ్రాం గ॒గనం॑ వి॒శాక్త॑స్త్సన్తి॒న్యదన్త॑స్త్వదుపా॒సిత॑వ్యమ్ ॥16॥

యో వే॒దాదౌ॑ స్వ॒రః ప్రో॒క్తో వే॒దాన్తే॑ చ ప్రతి॒ష్ఠితః॑ ।

తస్య॑ ప్ర॒కృతి॑న॒స్త్వయః॑ ప॒రస్య॑ మ॒హేశ్వ॑రః ॥17॥

13 | నారాయణసూక్తమ్

స॒హస్ర॑శీర్షం దే॒వం వి॒శ్వాక్ష॑ం వి॒శ్వశా॑ంభువం ।

వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణం దే॒వమ॑క్ష॒రం ప॒రమం॑ ప॒దమ్ ।

వి॒శ్వతః॑ ప॒రమా॑న్ని॒త్యం వి॒శ్వం నా॒రాయ॑ణగ్ం హ॒రిమ్ ।

వి॒శ్వమే॒వేదం॑ పు॒రుష॑స్త్వద్వి॒శ్వము॑ప॒జీవతి॑ ।

ప॒తిం వి॒శ్వ॒స్వా॒త్కే॒శ్వ॒రగ్గి॒ం శా॒శ్వ॒తగ్గి॒ం శి॒వ-మ॒చ్యు॒తమ్ ।

నా॒రా॒య॒ణం మ॒హా॒జ్ఞే॒యం వి॒శ్వా॒త్మానం ప॒రా॒య॒ణమ్ ।

నా॒రా॒య॒ణప॒రో జ్యోతి॒రాత్మా నా॒రా॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రా॒య॒ణ ప॒రం బ్ర॒హ్మ త॒త్త్వం నా॒రా॒య॒ణః ప॒రః ।

నా॒రా॒య॒ణప॒రో ధ్యోతా ధ్యోనం నా॒రా॒య॒ణః ప॒రః ।

య॒చ్ఛ కి॒ఞ్చి॒జ్జగ॒ద్భ్ర॒వం దృ॒శ్యతే శ్రూ॒యతే॑ఽపి వా ॥

అంత॒ర్భూ॒తే తత్త్వం వ్యాప్య నా॒రా॒య॒ణః స్థి॒తః ।

అనంత॒మవ్యయం క॒విగ్గిం స॒ముద్రే॒ఽన్తం వి॒శ్వ॒శంభు॒వమ్ ।

ప॒ద్మ॒కో॒శ-ప్ర॒తీకా॒శగ్గి॒ం హృ॒దయం చా॒ప్యధో॑ముఖమ్ ।

అథో ని॒ష్ఠ్యా వి॒తస్త్యా॑న్తే నా॒భ్యాము॑పరి తి॒ష్ఠతి॑ ।

జ్వాల॒మా॒లాకు॒లం భా॒తీ వి॒శ్వ॒స్వా॒యత॒నం మ॒హాత్ ।

సంత॒తగ్గి॒ం శి॒లాభి॑స్తులంబత్వాకోశసన్నిభమ్ ।

తస్యా॑న్తే సు॒షి॒రగ్గి॒ం సూ॒క్ష్మం తస్మిన్ భ్ర॒వం ప్రతి॑ష్ఠితమ్ ।

తస్య మధ్యే మ॒హాన॒గ్ని-ర్వశ్వా॑ర్చిర్వశ్వతోముఖః ।

సోఽగ్ర॑భుస్విభజంతిష్ఠన్నాహారమజరః క॒విః ।

తి॒ర్యగ్నా॒ర్థమ॑ధశ్శ్చై॒ర్నా ర॒శ్మయస్తస్య॑ సంతతా ।

సంతా॑పయతి స్వం దే॒హమా॑పాదతలమస్తకః ।

తస్య మధ్యే వ॒హ్నిశి॒ఖా అ॒ణీయో॑ర్ధ్వ వ్యవస్థితః ।

నీ॒లతో- యద॑మధ్యస్థా- ద్వి॒ద్యుల్లే॒ఖేవ॑ భా॒స్వరో ।

నీ॒వార॒ణాక॒వత్త॒న్వీ॒ పీ॒తా॒ భా॒స్వత్త॒నాప॒మా ।

త॒స్యాః॑ శి॒ఖా॒యా మ॒ధ్యే ప॒రమా॒త్సా వ్య॒వస్థి॒తః ।

స బ్ర॒హ్మ స శి॒వః స హ॒రిః సేంద్రః॑ సో॒ఽక్ష॒రః ప॒రమః॑ స్వ॒రాట్ ॥

14 | ఆదిత్యమండలే పరబ్రహ్మోపాసనమ్

ఆది॒త్యో వా ఏ॒ష ఏ॒తన్మ॒ణ్ణల॒ం తప॑తి తత్ర॒తా ఋ॒చస్తదృ॒చా మ॒ణ్ణల॒గ్ం స ఋ॒చాం లో॒కోఽథ॑ య
ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॒న్మణ్ణ॒లేఽర్చి॒ర్ద్వి॒ష్యతే॑ తాని సా॒మాని॒ స సా॒మ్నాం లో॒కోఽథ॑ య ఏ॒ష ఏ॒తస్సీ॒న్మణ్ణ॒లేఽర్చి॒షి
పు॒రుష॑స్థాని యజోగ్ం॒షి స య॑జ॒షా మ॒ణ్ణల॒గ్ం స య॑జ॒షాం లో॒కఘ్నే॑షా త్రయ్యే॒వ వి॒ద్యా తప॑తి
య ఏ॒షోఽన్త॒రాది॒త్యే హి॒రణ్మ॒యః పు॒రుషః॑ ॥1 ॥

15 | ఆదిత్యపురుషస్య సర్వార్థకత్వప్రదర్శనమ్

ఆది॒త్యో వై తే॒జః ఓ॒జో బ॒లం య॒శశ్చక్ష॒శ్శాస్త్ర॑మాత్సా మనో॑ మ॒న్యర్హ॑మ॒ర్హత్యు॑స్స॒త్వో మి॒త్రో
వా॒యురొ॑కా॒శః ప్రా॒ణో లో॑కపాలః కః కిం కం తథ్య॒త్యమ॑న్నమ॒మృతో॑ జీ॒వో వి॑శ్వః
క॒తమ॑స్స్వ॒యమ్భు॒ బ్ర॒హ్మైత॑దమృత ఏ॒ష పు॒రుష॑ ఏ॒ష భూ॒తానా॑మ॒భిప॑తిర్బ్ర॒హ్మణా॑స్సాయుజ్యగ్ం
స॒లోక॑తామాప్నోత్యే॒తాసా॑మే॒వ దే॒వతా॑నాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సా॒ర్ణితా॑గ్ం సమా॒నలో॑కతామాప్నోతి య
ఏ॒వం వే॒దేత్సు॑ప॒నిషత్ ॥1 ॥

16 | శివోపాసన-మంత్రాః

ని॒ధన॑పతయే నమః । ని॒ధన॑పతాన్తికాయ నమః । ఊర్ధ్వా॒య నమః॑ । ఊర్ధ్వ॒లిఖ్నో॑య నమః ।

హి॒రణ్యో॒య నమః॑ । హి॒రణ్య॑లిఖ్నోయ నమః । సు॒వర్ణో॒య నమః॑ । సు॒వర్ణ॑లిఖ్నోయ నమః ।

ది॒వ్యో॒య నమః॑ । ది॒వ్య॑లిఖ్నోయ నమః । భ॒వో॒య నమః॑ । భ॒వ॑లిఖ్నోయ నమః ।

శ॒ర్వో॒య నమః॑ । శ॒ర్వ॑లిఖ్నోయ నమః । శి॒వో॒య నమః॑ । శి॒వ॑లిఖ్నోయ నమః ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిగ్గాయ నమః । ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిగ్గాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిగ్గాయ నమః । ఏతత్సమస్య సూర్తస్య సర్వలిగ్గా ధ్వాప్యతి
పాణిమన్తం పవిత్రమ్ ॥1 ॥

17 । పశ్చిమవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

సద్యోజాతం ప్రపద్యమి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।
భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥1 ॥

18 । ఉత్తరవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

వామదేవాయ నమో శ్వేష్ఠాయ నమశ్వేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః
కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ
నమస్సర్వభూతనమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః ॥1 ॥

19 । దక్షిణవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

అఘోరే భ్యోఽథ ఘోరే భ్యో ఘోరఘోరతరే భ్యః ।
సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥1 ॥

20 । ప్రాగ్వక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥1 ॥

21 । ఊర్ధ్వవక్త-ప్రతిపాదకమంత్రః

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం బ్రహ్మైభిపతిర్బ్రహ్మణోఽభిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే
అస్తు సదాశివోమ్ ॥1 ॥

ద్వావింశోఽనువాకః | నమస్కారార్థ-మంత్రాః

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్మికాపతయ

ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః || 1 ||

త్రయోవింశోఽనువాకః |

ఋతగ్ం సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ |

ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః || 1 ||

చతుర్వింశోఽనువాకః |

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు | పురుషో వై రుద్రస్సన్మహో నమో నమః |

విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ |

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

పంచవింశోఽనువాకః |

కరుద్రాయ ప్రచేతసే మిథుష్ఠమాయ తవ్యసే వోచేమ శస్త్రమగ్ం హృదే ||

సర్వోఽహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు || 1 ||

అగ్నిహోత్రహవణ్యాః ఉపయుక్తస్య

షడ్వింశోఽనువాకః | వృక్షవిశేషస్యాభిధానమ్

యస్య వై కఙ్కత్కగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయన్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై || 1 ||

సప్తవింశోఽనువాకః |

కృణుష్య పాద ఇతి పఞ్చ |

అష్టావింశోఽనువాకః | భూదేవతాకమంత్రః

అ॒ది॒తి॒ర్దే॒వా గ॒న్ధర్వా॑ మ॒ను॒ష్యాః॑ పి॒త॒రోఽసు॒రాన్దై॒షాగ్ం స॒ర్వభూ॒తానాం॑ మ॒తా మే॒ది॒నీ మ॒హతా॑
మ॒హీ సా॒వి॒త్రీ గా॒య॒త్రీ జగ॑త్పూర్వీ పృ॒థ్వీ బ॒హు॒లా వి॒శ్వా భూ॒తా క॒త॒మా కాయా॑ సా
స॒త్యే॒త్యమృ॒తేతి॑ వసి॒ష్ఠః॑ || 1 ||

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః | సర్వదేవతా ఆహః

ఆ॒పో వా ఇ॒దగ్ం స॒ర్వం వి॒శ్వా భూ॒తాన్యాపః॑ ప్రా॒ణా వా ఆపః॑ ప॒శవ॑
ఆ॒పోఽన్న॒మాపోఽమృ॑త॒మాప॑స్స॒మాడా॒పో వి॒రాడా॑ప॒స్సర॒డాప॑శ్చ॒న్ద్రాగ్ం స్యా॒పో జ్యోతి॑గ్ం॒ష్యాపో॑
య॒జ్ఞాగ్ం॒ష్యాప॑ స॒త్యమాప॑స్సర్వా దే॒వతా॑ ఆ॒పో భూర్భు॒వస్సు॒వరా॑ప॒ ఓమ్ || 1 ||

త్రింశోఽనువాకః | సంధ్యావందనమంత్రాః

ఆపః॑ పు॒నన్తు॑ పృ॒థివీం పృ॒థివీ॑ పూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ ।
పు॒నన్తు॑ బ్ర॒హ్మణ॑స్స॒త్తిర్బ్ర॒హ్మపూ॒తా పు॒నాతు॑ మామ్ || 1 ||
యదు॑చ్ఛి॒ష్టమ॑భోజ్యం॒ యద్వా॑ దు॒శ్చలి॑తం మమ ।
స॒ర్వం పు॒నన్తు॑ మా॒మాపోఽస॒తాం చ॑ ప్ర॒తిగ్రహ॑గ్ం స్యా॒హే || 2 ||

ఏకత్రింశోఽనువాకః |

అగ్ని॑శ్చ మా మ॒న్యుశ్చ॑ మ॒న్యుప॑తయశ్చ మ॒న్యుకృ॑తేభ్యః । పాపే॑భ్యో రక్ష॒న్తామ్ । యద॑హ్నా
పాప॑మ॒క్తార్హమ్॑ । మన॑సా వాచా హస్తాభ్యామ్ । పద్మో॑ముదరేణ శి॒శ్నా । అహ॑స్తదవలు॒మ్పతు॑ ।
యత్కి॑చ్ఛ దు॒లితం॑ మయి । ఇద॑మహం మామమృతయోనౌ । సత్యే॑ జ్యోతిషి జహోమి స్వా॒హే

|| 1 ||

ద్వాత్రింశోఽనువాకః |

సూర్యశ్చ మా మన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః | పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ | యద్రాత్రియా
పాపమక్రార్షమ్ | మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ | పద్మముదరేణ శిశ్నా | రాత్రిస్తదవలుమ్పతు |
యత్కించ దురితం మయి | ఇదమహం మామమృతయోనౌ | సూర్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా

|| 1 ||

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః | ప్రణవస్య ఋష్యాదివివరణమ్

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ | అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షమ్ | గాయత్రం ఛందం | పరమాత్మం
సర్వపం | సాయుజ్యం వినియోగమ్ ||

చతుస్త్రింశోఽనువాకః | గాయత్ర్యావాహనమంత్రాః

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ | గాయత్రీం ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మ జపస్వ
మే || యదహ్నాత్మరుతే పాపం తదహ్నాత్ప్రతిముచ్యతే | యద్రాత్రియాత్మరుతే పాపం
తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే | సర్వవర్ణే మహాదేవి సద్భ్యావిద్యే సరస్వతి ||

పంచత్రింశోఽనువాకః |

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవనాం ధామనామాసి విశ్వమసి చిశ్వాయుస్సర్వమసి
సర్వాయురభిభూరో | గాయత్రీమావాహయామి | సావిత్రీమావాహయామి |
సరస్వతీమావాహయామి | ఛన్దర్బీనావాహయామి | శ్రియమావాహయామి ||

గాయత్రియా గాయత్రీచ్ఛందో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మశిరో

విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్పక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః పంచశీర్షోపనయనే

వినియోగః॥ ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః । ఓం

సత్వమ్ । ఓం తథ్యవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య భీమహి । భియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥

ఓమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥2॥

షష్ఠింశోఽనువాకః । గాయత్రీ-ఉపస్థానమంత్రాః

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవి
యథాసుఖమ్ । స్మృతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తి పవనే ద్విజాతా । ఆయుః

ప్యభివ్యం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చస్సం మహ్యాం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః । ఆదిత్యదేవతామంత్రాః

ఘృణేస్సార్క ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్సక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్వం వై తద్రసమాహో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥1॥

అష్టత్రింశోఽనువాకః । త్రిసుపర్ణమంత్రాః

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధుమేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజా
వధ్యోఽభిసో అహమ్ । దుష్వప్సహన్ దురుష్పహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ం స్తాజ్ఞాహోమి ॥1॥

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే

బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆ సహస్రాత్ పశ్యన్తిపునన్తి । ఓమ్ ॥2॥

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధయా । మధు మేధయా । బ్రహ్మమేవ మధు మేధయా । అద్యానో దేవ సవితః

ప్రజావత్సాప్రీత్యాభగమ్ । పరా దుష్వప్షియగ్ం సువ । విశ్వోని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ ।

యద్భద్రం తన్న ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః । మాభ్యర్చస్సన్తోష్టభిః ।

మధు నక్తముతోపసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధున్యారస్తు నః పితా । మధుమాన్తో
 వనస్పత్తిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః । మాధ్వర్గో వో భవన్తు నః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం
 బ్రాహ్మణాయ దధ్యాత్ । భూరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పరన్తి ।
 తే సోమం ప్రాఘ్నవన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥

చత్వారింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మ మేధవా ॥ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా ॥ బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః
 కవీనామృషిర్వప్రాణాం మహిషా మృగాణామ్ । శ్వేనో గృద్ధ్రాణాగ్ స్వభిత్తిర్వనానాగ్ం సోమః
 పవిత్రమత్యేత్తి రే భన్తి । హగ్ం సశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిభిర్దురోణసత్ ।
 నృషద్వరసదృతసదోష్వమసదభ్రా గోఞా ఋతఞా అబ్రిఞా ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వ రుచే
 త్వ సమిధృవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా
 అభిచాకశీమి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్ ధృప్తర్థో మధుకృత్ కులాయా
 భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ।
 య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దధ్యాత్ । చిరహిత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
 బ్రాహ్మణాన్త్రిసుపర్ణం పరన్తి । తే సోమం ప్రాఘ్నవన్తి । ఆ సహస్రాత్ పంక్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౧ ॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః । మేధాసూక్తమ్

మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాబ్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
 త్వయా జప్తా నుదమానా దురుక్తాన్ బృహద్వదేమ విదధే సువీరాః ।
 త్వయా జప్తా ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మైగతశ్రీరుత త్వయా ॥

త్వయా॑ జష్ట॑జ్ఞైత్రం॑ వి॒ద్ధతే॑ వ॒స్తు సా నో॑ జ॒షస్త్వ ద్ర॑విణో న మే॒ధే ॥

ద్విచత్వారింశోఽనువాకః ।

మే॒ధాం మ॒ ఇ॒న్ద్రో దదా॑తు మే॒ధాం దే॒వీ స॒రస్వతీ॑ । మే॒ధాం మే॑ అ॒శ్వినా॑పు॒భావా॑ధ॒త్తాం
పు॒ష్కర॑ప్ర॒జా । అ॒ప్సరా॑సు చ॒ యా మే॒ధా గ॑న్ధ॒ర్వేషు॑ చ॒ యన్మ॑నః । ధై॒వీం మే॒ధా స॒రస్వతీ॑ సా మాం
మే॒ధా సు॒రభి॑ర్భుష॒తాగ్ సాహా॑ ॥

త్రిచత్వారింశోఽనువాకః ।

ఆ మాం మే॒ధా సు॒రభి॑ర్వ॒శ్వరూ॑పా హిర॒ణ్యవ॑ర్ణా జగ॒తీ జగ॑మ్యా ।
ఊ॒ర్ధ్వ॑స్వతీ॒ పయ॑సా పి॒న్వమా॑నా సా మాం మే॒ధా సు॒ప్రతీ॑కా జ॒షన్తామ్ ॥1

చతుశ్చత్వారింశోఽనువాకః ।

మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒య్యు॒గ్నిస్తే॑జో దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యాన్తే॑
ఇ॒న్ద్రియం॑ దధా॑తు మ॒యి మే॒ధాం మ॒యి ప్ర॒జాం మ॒యి సూ॒ర్యో భ్రా॑జో దధా॑తు ॥1 ॥

పంచచత్వారింశోఽనువాకః । మృత్యునివారణమంత్రాః

అ॒పైతు॑ మృ॒త్యుర॒మృతం॑ న ఆగ॑న్ వై॒వస్వతో॑ నో అ॒భయం॑ కృ॒ణోతు॑ ।
ప॒ర్ణం వ॑న॒స్పతే॑లి॒వౌభా న॑శ్శ్చే॒యతా॑గ్ ర॒యిస్స॑చ॒తాన్మ॑శ్చ॒చప॑తిః ॥

షట్చత్వారింశోఽనువాకః ।

ప॒రం మృ॒త్యో అ॒నుప॑రే॒హి ప॒థ్నాం య॑న్తే॒స్వ ఇ॒తరో॑ దే॒వయా॑నాత్ ॥
చ॒క్షు॑ష్ణతే॒ శృ॒ణ్వతే॑ తే బ్ర॒హ్మి॒మా నః॑ ప్ర॒జాగ్ం లి॑లి॒ష్టా మో॒త ప్రి॒రాన్ ॥